

Věc C-790/23 [Qassioun]ⁱ

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

21. prosince 2023

Předkládající soud:

Korkein hallinto-oikeus (Finsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

18. prosince 2023

Navrhovatelka v řízení o kasačním opravném prostředku:

X

Vedlejší účastník:

Maahanmuuttovirasto

**KORKEIN HALLINTO-OIKEUS
(NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD)****Mezitímní
rozhodnutí** [omissis]
18. prosince 2023 [omissis]
[omissis]

Předmět řízení

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce předložená Soudnímu dvoru Evropské unie na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU)

Navrhovatelka v řízení o kasačním opravném prostředku

X, Sýrie

Účastníci řízení slyšení ve věci

Maahanmuuttovirasto (imigrační úřad)

Napadené rozhodnutí

Helsingin hallinto-oikeus (Správní soud v Helsinkách) ze dne 15. prosince 2022

ⁱ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádného z účastníků řízení.

[omissis]

Předmět řízení a relevantní skutkové okolnosti

(1) X (dále jen „navrhovatelka“) je syrská státní příslušnice z Damašku. Jedná se o svobodnou, plnoletou ženu, která je svým etnickým původem Arabka a svým náboženským vyznáním sunnitská muslimka. Její matka a nezletilé sestry, s nimiž přicestovala ze Sýrie do Dánska a později do Finska, v současnosti pobývají ve Finsku. Navrhovatelka tvrdí, že s otcem není v kontaktu. Byla jí diagnostikována mimo jiné posttraumatická stresová porucha a závažná depresivní porucha bez psychotických symptomů.

(2) Navrhovatelka požádala o mezinárodní ochranu poprvé dne 1. července 2016 v Dánsku. Dne 29. srpna 2016 jí Dánsko z důvodu zranitelnosti udělilo dočasné povolení k pobytu podle § 7 odst. 3 dánského zákona o cizincích. Povolení k pobytu navrhovatelky platilo od 29. srpna 2016 do 12. listopadu 2020.

(3) Dne 17. listopadu 2020 *dánský imigrační úřad* rozhodl z úřední povinnosti na základě § 11 odst. 2 dánského zákona o cizincích, že toto povolení k pobytu neprodlouží, protože již nebyly splněny podmínky pro jeho vydání. *Dánský výbor pro stížnosti uprchlíků*¹ přijal dne 2. července 2021 usnesení, kterým rozhodnutí tohoto orgánu potvrdil. Usnesením výboru pro stížnosti bylo navrhovatelce uloženo, aby zemi opustila nejpozději do jednoho měsíce po přijetí tohoto rozhodnutí. Navrhovatelka podle něj může být v případě, že zemi neopustí dobrovolně, navracena do Sýrie nuceně. V usnesení se ovšem uvádí, že dánská vláda ze zahraničněpolitických důvodů rozhodla, že nucené návraty do Sýrie prozatím nebude provádět. Dále usnesení stanoví, že navrhovatelce lze uložit zákaz vstupu do všech členských států EU (kromě Irska) a do všech států schengenského prostoru, pokud svou povinnost vycestovat nesplní.

(4) *Navrhovatelka* požádala dne 27. července 2021 o mezinárodní ochranu ve Finsku. K odůvodnění své žádosti se odvolávala na hrozící nucený sňatek. Dále uvedla, že během demonstrace proti syrskému režimu byly pořízeny její fotografie a zaslány do Sýrie.

(5) Dne 29. července 2021 zaslal *maahanmuuttovirasto* (imigrační úřad) Dánsku žádost o přijetí navrhovatelky zpět podle nařízení Dublin III². Dánsko dne 5. srpna 2021 této žádosti vyhovělo na základě čl. 18 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení.

¹ Flygtningenævnet.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění, takzvané „nařízení Dublin III“)

(6) Maahanmuuttovirasto (imigrační úřad) zamítl rozhodnutím ze dne 12. listopadu 2021 žádost navrhovatelky o mezinárodní ochranu jako nepřipustnou a nevydal jí žádné povolení k pobytu. Maahanmuuttovirasto (imigrační úřad) rozhodl, že navrhovatelka bude vyhoštěna do Dánska a uložil jí dvouletý zákaz vstupu do Finska.

(7) Dne 2. února 2022 maahanmuuttovirasto (imigrační úřad) Dánsku sdělil, že lhůta pro přemístění, která měla uplynout 5. února 2022, byla podle čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III prodloužena do 5. února 2023, protože navrhovatelka je na útěku. Navrhovatelka se nedostavila na test na koronavirus, který byl rezervován s ohledem na její vyhoštění, a byla hlášena jako zmizelá. Do přijímacího střediska se následně vrátila dne 4. února 2022.

(8) *Helsingin hallinto-oikeus* (Správní soud v Helsinkách) zamítl napadeným usnesením kasační opravný prostředek podaný navrhovatelkou.

(9) *Navrhovatelka* podala ke *korkein hallinto-oikeus* (Nejvyšší správní soud) návrh, aby byl připuštěn opravný prostředek proti rozhodnutí správního soudu a domáhá se jím zrušení rozhodnutí správního soudu a maahanmuuttovirasto (imigrační úřad). Tvrdí, že spor musí být vrácen maahanmuuttovirasto (imigrační úřad), zejména za účelem udělení mezinárodní ochrany nebo povolení k pobytu a podpůrně za účelem posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Navrhovatelka dále navrhuje, soud zakázal výkon vyhoštění a nařídil jednání ve věci.

(10) *Korkein hallinto-oikeus* (Nejvyšší správní soud) přijal dne 13. ledna 2023 předběžné opatření [*omissis*], jímž zakazuje vyhoštění navrhovatelky až do jeho rozhodnutí o přípustnosti kasačního opravného prostředku nebo do jiného nařízení.

Hlavní argumenty předložené účastníky řízení

(11) *Navrhovatelka* tvrdí, že rozhodnutí maahanmuuttovirasto (imigrační úřad) o zamítnutí její žádosti o mezinárodní ochranu jako nepřipustné porušuje unijní právo, přinejmenším z hlediska práva doplňkové ochrany. Dánsko není vázáno kvalifikační směrnicí³ ani procedurální směrnicí⁴. Její vyhoštění do Dánska znamená, že její žádost o mezinárodní ochranu nebude v žádném stupni posuzována ohledně doplňkové ochrany. To je s ohledem

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřacované znění)

⁴ Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění).

na body 52 a 55 rozsudku Soudního dvora C-497/21 porušením unijního práva.

(12) Navrhovatelka dále tvrdí, že se obává dalšího vyhoštění z Dánska do Sýrie. V souladu se správní praxí ve vztahu k rozhodnutím *maahanmuuttovirasto* (imigrační úřad) a judikaturou Evropského soudu pro lidská práva představuje navrácení do Sýrie zacházení porušující článek 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Navrhovatelka se navíc obává, že v Dánsku bude muset po neurčitou dobu žít v nelidských poměrech ve vyhošťovacím centru, kde jsou značně omezována osobní práva. Tyto skutečnosti představují, alespoň ve vztahu k Syřanům, systematický nedostatek dánského azylového systému, přihlédně-li se k tomu, že do Sýrie nemůže být nikdo navrácen. Vyhoštění navrhovatelky do Dánska porušuje *zásadu nenavrácení*.

(13) Každopádně je ale nezbytné mít za to, že lhůta pro přemístění uplynula, protože navrhovatelka nebyla na útěku a lhůta tedy neměla být prodloužena. Navrhovatelka rovněž nebyla přemístěna ihned, jakmile to bylo prakticky možné.

(14) *Maahanmuuttovirasto* (imigrační úřad) tvrdí, že se zvláštní status Dánska v azylovém systému Unie nedotýká použití nařízení Dublin III. *Maahanmuuttovirasto* (imigrační úřad) poukazuje v tomto směru na bod 49 rozsudku Soudního dvora C-497/21. *Maahanmuuttovirasto* (imigrační úřad) navíc tvrdí, že základem dublinského systému je zásada vzájemné důvěry. Skutečnost, že v členských státech nejsou přijímána totožná rozhodnutí, nelze považovat za důvod pro odchýlení se od zásady vzájemné důvěry. Soudní dvůr ani Evropský soud pro lidská práva nekonstatovaly, že dánský azylový nebo imigrační systém vykazuje systémové nedostatky. Dále *maahanmuuttovirasto* (imigrační úřad) tvrdí, že se navrhovatelka nedostavením se na test na koronavirus úmyslně vyhnula tomu, aby byla přemístěna. O termínu testu byla navrhovatelka informována a příslušným orgánům nesdělila žádný závažný důvod své nepřítomnosti. *Maahanmuuttovirasto* (imigrační úřad) mohl vycházet z toho, že navrhovatelka je na útěku. V případě, že lhůta stále běží, nepřechází příslušnost na dožadující členský stát z toho pouhého důvodu, že přemístění nebylo provedeno.

Ustanovení finského práva

(15) Podle § 103 bodu 2 [ve znění naposledy pozměněném zákonem 29.3.2019/437] *ulkomaalaislaki* (301/2004)⁵ (zákon o cizincích 301/2004) lze žádost o mezinárodní ochranu zamítnout jako nepřijatelnou, pokud je možné přemístit žadatele do jiného státu, který je podle nařízení Dublin III příslušný k posouzení žádosti o azyl.

⁵ Finlex: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040301>

(16) Podle § 147 [ve znění naposledy pozměněném zákonem 30.12.2013/1214] zákona o cizincích nesmí být nikdo vykázán, vyhoštěn, nebo v důsledku odepření vstupu navrácen na území, na němž by mohl být vystaven trestu smrti, mučení, stíhání nebo jinému ponižujícímu zacházení, ani na území, ze kterého by na takové území mohl být přemístěn.

(17) Podle § 148 odst. 2 zákona o cizincích může být cizinec, který na území vstoupil bez povolení k pobytu, vykázán i tehdy, pokud by pro jeho pobyt ve Finsku bylo zapotřebí vízum nebo povolení k pobytu, o ty ovšem nepožádal nebo mu nebyly vydány.

Ustanovení dánského práva

(18) Ustanovení § 7 dánského zákona o cizincích⁶ („udlændingelov“) stanoví:

„(1) Cizinci je na žádost vydáno dočasné povolení k pobytu, spadá-li pod Úmluvu o uprchlících ze dne 28. července 1951.

(2) Cizinci se na žádost vydá dočasné povolení k pobytu, pokud mu při návratu do země jeho původu hrozí trest smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trest. Žádost podle první věty se považuje rovněž za žádost o dočasné povolení k pobytu podle odstavce 1.

(3) V případech odstavce 2, ve kterých se nebezpečí trestu smrti nebo mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu zakládá na obzvláště závažné situaci v zemi původu vyznačující se svévolným násilím a útoky na civilní obyvatelstvo, bude na žádost vydáno dočasné povolení k pobytu. Žádost podle první věty se považuje rovněž za žádost o povolení k pobytu podle odstavce 1 a 2.

(4) Odstavce 1 až 3 platí obdobně pro cizince, který si podle ustanovení vydaných na základě § 1a odst. 2 lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (zákon o výkonu trestu) odpykává trest odnětí svobody nebo spadá pod opatření zbavující osobní svobody nebo je umístěn podle ustanovení vydaných na základě § 1a odst. 4 hjemrejselov (zákon o navrácení).

(5) Vydání povolení k pobytu podle odstavců 1 až 3 lze odepřít, pokud cizinec získal ochranu již v jiné zemi nebo pokud má úzké vazby k jiné zemi, u níž lze vycházet z toho, že v ní může získat ochranu. Rozhodnutí podle první věty lze přijmout nezávisle na tom, zda cizinec spadá pod odstavce 1 až 3.“

(19) Ustanovení § 11 odst. 2 dánského zákona o cizincích stanoví:

⁶ Udlændingeloven (LBK nr 1079 af 10/08/2023), <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1079>

„(2) Povolení k pobytu na dobu určitou, které bylo vydáno s možností trvalého pobytu, se na žádost prodlouží, ledaže existují důvody pro odnětí povolení pobytu podle § 19. Udlændingestyrelse (cizinecký úřad) rozhodne z úřední povinnosti o prodloužení dočasného povolení k pobytu vydaného podle § 7 a § 8 odst. 1 a 2, pokud i nadále existují důvody k jeho vydání. Na rozhodnutí o prodloužení povolení vydaného podle § 9 odst. 1 bodu 1 nebo § 9c odst. 1 na základě rodinných vazeb k cizinci, kterému bylo vydáno povolení k pobytu podle § 7 nebo § 8 odst. 1 nebo 2, se použije § 19 odst. 7 a 8.“

(20) Ustanovení § 53a odst. 2 třetí věty dánského zákona o cizincích stanoví:

„Odmítne-li udlændingestyrelse (cizinecký úřad) vydat povolení k pobytu podle § 7 cizinci, který pobývá v tuzemsku nebo si podle předpisů vydaných na základě § 1a odst. 2 lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (zákon o výkonu trestu) odpykává trest odnětí svobody nebo spadá pod opatření zbavující osobní svobody nebo je umístěn podle ustanovení vydaných na základě § 1a odst. 4 hjemrejselov (zákon o navracení), přijme-li rozhodnutí o zamítnutí prodloužení nebo o odnětí povolení k pobytu vydaného podle § 7 nebo § 8 odst. 1 a 2 nebo rozhodne-li podle § 32b nebo § 49a o tom, že vyhoštění neporušuje § 31, pak je toto rozhodnutí považováno za stížnost k Flygtningenævnet (Výbor pro stížnosti uprchlíků).“

Použitelná ustanovení unijního práva

Zvláštní postavení Dánska

(21) Podle čl. 1 odst. 1 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii (SEU) a Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU), se Dánsko neúčastní přijímání opatření Rady navrhovaných podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie. K rozhodnutím Rady, která musí být přijata jednomyslně, je nutný souhlas všech členů Rady s výjimkou zástupce vlády Dánska.

(22) Podle článku 2 protokolu nejsou žádná ustanovení části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, žádná opatření přijatá podle uvedené hlavy, žádná ustanovení mezinárodních dohod uzavřených Uníí podle uvedené hlavy a žádná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, kterými jsou taková ustanovení nebo opatření či jakákoli opatření pozměněná nebo pozměnitelná podle uvedené hlavy vykládána, pro Dánsko závazná ani použitelná; Tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se v žádném případě nedotýkají pravomocí, práv a povinností Dánska; tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se nijak nedotýkají *acquis* Společenství nebo Unie, ani nejsou součástí práva Unie vztahujícího se na Dánsko. Zejména akty Unie v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, které byly přijaty před vstupem Lisabonské

smlouvy v platnost a které se pozměňují, jsou pro Dánsko nadále závazné a použitelné ve stávajícím znění.

(23) V článku 2 a 3 Dohody mezi Evropským společenstvím a Dánským královstvím o kritériích a mechanismech pro určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v Dánsku nebo jiném členském státě Evropské unie a o systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování Dublinské úmluvy (Úř. věst. 2006, L 66, s. 38, dále jen „dohoda mezi Unií a Dánskem“), byly schváleny dohody o použití ustanovení resp. změn ustanovení nařízení Dublin II ve vztahu mezi Unií a Dánskem.

Nařízení Dublin III

(24) Podle desátého bodu odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, spadají do oblasti působnosti tohoto nařízení za účelem zajištění stejného zacházení pro všechny žadatele o mezinárodní ochranu a osoby, jímž byla tato ochrana poskytnuta, a souladu se stávajícím právem EU v oblasti azylu, zejména se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, i žadatelé o doplňkovou ochranu a osoby, které mají na tuto ochranu nárok.

(25) Podle čl. 2 písm. b) nařízení se ve smyslu tohoto nařízení rozumí výrazem „žádost o mezinárodní ochranu“ žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. h) směrnice 2011/95/EU.

(26) Podle čl. 3 odst. 1 nařízení posuzují členské státy jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.

(27) Podle čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení je členský stát příslušný podle tohoto nařízení povinen „přijmout zpět za podmínek stanovených v člácích 23, 24, 25 a 29 státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, jejíž žádost zamítl a která učinila žádost v jiném členském státě, nebo která se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu.

(28) Podle čl. 29 odst. 1 nařízení se přemístění žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) z dožadujícího členského státu do

příslušného členského státu provádí po konzultaci dotyčných členských států v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí žádosti jiným členským státem o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má podle čl. 27 odst. 3 odkladný účinek.

(29) Článek 29 odst. 2 první pododstavec stanoví, že pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, příslušnému členskému státu zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát. Tato lhůta může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečнено z důvodu uvěznění dotyčné osoby, nebo až na 18 měsíců, pokud je dotyčná osoba na útěku.

Kvalifikační směrnice

(30) Podle bodu 51 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany se Dánsko v souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, připojeného ke smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, nepodílí na přijímání této směrnice a proto pro ně není závazná ani použitelná.

(31) Podle čl. 2 písm. h) se ve smyslu této směrnice rozumí „žádost o mezinárodní ochranu“ žádost o ochranu členským státem podaná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, u níž lze předpokládat, že žadatel usiluje o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, a ve které nežádá výslovně o jinou formu ochrany, jež nespadá do oblasti působnosti této směrnice a o níž lze požádat samostatně.

Procedurální směrnice

(32) Podle bodu 43 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany by členské státy měly všechny žádosti zhodnotit po věcné stránce, to jest posoudit, zda dotyčný žadatel může být uznán za osobu způsobilou pro mezinárodní ochranu podle směrnice 2011/95/EU, pokud tato směrnice nestanoví jinak, zejména v případech, kdy lze důvodně předpokládat, že posouzení provede nebo dostatečnou ochranu poskytne jiná země. Členské státy by zejména neměly mít povinnost hodnotit věcnou stránku žádosti o mezinárodní ochranu, pokud první země azylu přiznala žadateli postavení uprchlíka nebo mu poskytla jinou dostatečnou ochranu a žadatel bude touto zemí převzat zpět.

(33) Podle bodu 59 odůvodnění této směrnice se v souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, Dánsko nepodílí na přijímání této směrnice, a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.

(34) Článek 33 odst. 1 směrnice stanoví, že kromě případů, kdy se žádost neposuzuje podle nařízení (EU) č. 604/2013, nemusí členské státy posuzovat, zda žadatel splňuje podmínky pro přiznání nároku na mezinárodní ochranu podle směrnice 2011/95/EU, považuje-li se žádost podle tohoto článku za nepřijatelnou.

Judikatura Soudního dvora

(35) Dne 22. září 2022 vydal Soudní dvůr rozsudek ve věci C-497/21, SI, TL, ND, VH, YT a HN (EU:C:2022:721). Věc se týkala podmínek nepřijatelnosti žádostí o mezinárodní ochranu, pokud byly předchozí žádosti žadatelů o mezinárodní ochranu zamítnuty v Dánsku. Soudní dvůr uvedl, že je pravda, že podle článku 2 dohody mezi Unií a Dánskem se nařízení Dublin III použije i v Dánském království. V takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, kdy dotyční podali žádost o mezinárodní ochranu v Dánském království, může tedy jiný členský stát, kterému tyto osoby předložily novou žádost o mezinárodní ochranu, pokud jsou splněny podmínky uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) tohoto nařízení, požádat Dánské království, aby uvedené osoby přijalo zpět (viz bod 49 tohoto rozsudku).

(36) Podle tohoto rozsudku z toho však nelze vyvodit, že pokud takové přijetí zpět není možné nebo k němu nedojde, je dotyčný členský stát oprávněn konstatovat, že nová žádost o mezinárodní ochranu, kterou tatáž osoba učinila u jeho vlastních orgánů, představuje „následnou žádost“ ve smyslu čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32. I kdyby žádosti o přiznání postavení uprchlíka předložené Dánskému království posoudily orgány tohoto členského státu na základě kritérií, která jsou v podstatě totožná s kritérii stanovenými směrnicí 2011/95/EU, tato okolnost nemůže být důvodem pro odmítnutí žádosti o mezinárodní ochranu předložené jinému členskému státu žadatelem, jehož předchozí žádost o přiznání tohoto postavení byla zamítnuta dánskými orgány, byť by se odmítnutí týkalo pouze přiznání postavení uprchlíka (viz body 50 a 52 tohoto rozsudku a zde citovaná judikatura).

(37) Článek 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32/EU ve spojení s jejím čl. 2 písm. q), jakož i s článkem 2 protokolu o postavení Dánska musí být podle tohoto rozsudku vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě jiného členského státu než Dánského království, která stanoví možnost zcela nebo zčásti odmítnout jako nepřijatelnou žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. b) směrnice 2013/32/EU, kterou v tomto členském předloží státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jejichž předchozí

žádost o mezinárodní ochranu v Dánském království posledně jmenovaný členský stát zamítl (viz bod 55 tohoto rozsudku).

(38) Ve svém rozsudku ze dne 26. července 2017, *Mengesteab*, (C-670/16, *EU:C:2017:587*) se Soudní dvůr zabýval výrazem podání žádosti ve smyslu čl. 20 odst. 2 nařízení Dublin III. V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že písemný dokument vypracovaný orgány nelze považovat za formulář žádosti podaný žadatelem. Generální advokátka ve svém stanovisku v této věci uvedla, že znění definice žádosti o mezinárodní ochranu je dostatečně široké k tomu, aby zahrnovalo neoficiální žádost o mezinárodní ochranu předloženou orgánům členského státu (např. policii, pohraniční stráž, imigračním orgánům nebo pracovníkům přijímacího střediska) a oficiální žádost podanou příslušným orgánům určeným podle čl. 35 odst. 1 nařízení Dublin III. (viz bod 78 rozsudku a bod 135 stanoviska).

Nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce

(39) Ve věci vedené u *Korkein hallinto-oikeus* (Nejvyšší správní soud) je nezbytné rozhodnout, zda *maahanmuuttovirasto* (imigrační úřad) byl oprávněn vydat rozhodnutí o přemístění navrhovatelky do Dánska podle nařízení Dublin III.

(40) Navrhovatelka tvrdí, že její přemístění do Dánska porušuje zásadu nenavracení. Dále uvádí, že dánské azylové řízení a přijímání přinejmenším syrských žadatelů vykazuje systémové nedostatky. *Korkein hallinto-oikeus* (Nejvyšší správní soud) má na základě získaných informací za to, že není důvod požádat o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se těchto bodů. Namísto toho je nezbytné cestou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyjasnit otázku, zda jsou splněny podmínky pro přijetí zpět stanovené v čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Dublin III.

(41) Podle čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Dublin III je členský stát příslušný pro posouzení žádosti (v této věci Dánsko) povinen přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, jejíž žádost zamítl a která učinila žádost v jiném členském státě, nebo která se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu.

(42) *Korkein hallinto-oikeus* (Nejvyšší správní soud) konstatuje, že ve vztahu k třetí části hlavy V SFEU, do níž spadají zejména politiky týkající se kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví, má Dánsko na základě protokolu o postavení Dánska zvláštní postavení, které jej odlišuje od ostatních členských států. Na základě dohody mezi Unií a Dánskem uplatňuje Dánsko pro svou část nařízení Dublin III, dohoda ale nezahrnuje kvalifikační a procedurální směrnici a ty nejsou v Dánsku použitelné. Vnitrostátní postupy pro posouzení žádostí o mezinárodní ochranu se proto

zčásti liší od těchto postupů v ostatních členských státech. Je proto nezbytné posoudit, jak musí být v projednávané věci vykládána formulace „žádost zamítl“ použitá v čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Dublin III.

(43) Ve věci je nesporné, že navrhovatelka podala v roce 2016 v Dánsku žádost o mezinárodní ochranu. Tehdy jí bylo vydáno dočasné povolení k pobytu na základě § 7 odst. 3 dánského zákona o cizincích. Podle tohoto ustanovení se dočasné povolení k pobytu vydá na žádost v těch případech, kdy se nebezpečí trestu smrti, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu zakládá na obzvláště závažné situaci v zemi původu vyznačující se svévolným násilím a útoky na civilní obyvatelstvo. Rovněž je nesporné, že dánský imigrační úřad z úřední povinnosti po uplynutí platnosti dočasného povolení k pobytu navrhovatelky rozhodl, že toto povolení k pobytu nebude prodlouženo.

(44) Ohledně definice žádosti o mezinárodní ochranu v čl. 2 písm. b) nařízení Dublin III se odkazuje na čl. 2 písm. h) kvalifikační směrnice. V tomto ustanovení je žádost o mezinárodní ochranu definována jako žádost o ochranu členským státem podaná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, u níž lze předpokládat, že žadatel usiluje o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany. Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) má za to, že „žádostí“ se zásadně rozumí žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou osoba předloží orgánu.

(45) V projednávané věci podala navrhovatelka svou žádost o mezinárodní ochranu dánským orgánům v roce 2016. Žádost navrhovatelky tehdy byla alespoň zčásti vyřízena kladně, protože jí bylo vydáno dočasné povolení k pobytu z důvodu zranitelnosti. Z pohledu navrhovatelky negativní, tedy „zamítavé“ rozhodnutí bylo přijato v řízení zahájeném z moci úřední po uplynutí platnosti dočasného povolení k pobytu a nikoliv na základě nové žádosti podané navrhovatelkou. Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) se táže, zda se v situaci v projednávané věci jedná o zamítnutí žádosti ve smyslu čl. 18 odst. 1 písm. d) [nařízení Dublin III].

(46) Navrhovatelka tvrdí, že lhůta pro přemístění každopádně uplynula a příslušnost pro posouzení žádosti přešla na Finsko. Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) má předně za to, že maahanmuuttovirasto (imigrační úřad) s ohledem na zjištění ve věci a rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2019, Jawo, (C-163/17, EU:C:2019:218) mohl vycházet z toho, že navrhovatelka byla před příslušnými orgány na útěku ve smyslu čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III. Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) dále připomíná, že před uplynutím lhůty pro přemístění nepřechází příslušnost k posouzení žádosti na dožadující členský stát již jen proto, že dřívější přemístění nebylo prakticky možné. Podle předběžného posouzení korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) tak lhůta pro přemístění, pokud se v případě navrhovatelky použije řízení o přijetí zpět, ještě neuplynula. Poté, co korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) zakázal

vyhoštění mezitímním rozhodnutím ze dne 13. ledna 2023, byla lhůta pro přemístění zastavena.

(47) Z rozsudku Soudního dvora ve věci C-497/21 vyplývá, že dánská výjimka z evropského azylového systému může za určitých okolností vést k tomu, že jiný členský stát nemůže žádost žadatele o mezinárodní ochranu zamítnout jako nepřipustnou, pokud předchází žádost byla v Dánsku zamítnuta. Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) v této fázi předběžně konstatuje, že pokud se v případě navrhovatelky nepoužije řízení o přijetí zpět upravené nařízením Dublin III, pak neexistuje důvod, aby žádost o mezinárodní ochranu podaná navrhovatelkou ve Finsku byla zamítnuta jako nepřipustná.

(48) Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) poskytl navrhovatelce a maahanmuuttovirasto (imigrační úřad) příležitost vyjádřit se k návrhu předkládacího rozhodnutí.

(49) *Maahanmuuttovirasto* (imigrační úřad) zastává ve svém vyjádření názor, že žádost navrhovatelky je nezbytné považovat za žádost, která byla dánským rozhodnutím ze dne 29. srpna 2016 zamítnuta ve smyslu čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Dublin III. U povolení k pobytu, které navrhovatelce z důvodu zranitelnosti vydalo Dánsko, se nejednalo o mezinárodní ochranu definovanou právními předpisy Unie, proto navrhovatelka po celou dobu podléhala působnosti řízení o přijetí zpět podle nařízení Dublin III.

(50) *Navrhovatelka* zastává ve svém vyjádření názor, že rozhodnutím relevantním pro spor je rozhodnutí přijaté dánským orgánem dne 17. listopadu 2020, jímž nebylo prodlouženo povolení k pobytu vydané navrhovatelce. Každopádně má navrhovatelka za to, že dánské orgány žádost rozhodnutím ze dne 29. srpna 2016 nezamítly ve smyslu čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Dublin III, jelikož je toto nařízení pro Dánsko závazné. Z důvodu svého zvláštního postavení Dánsko *de facto* nepoužívá nařízení Dublin III v plném rozsahu. Z toho vyplývá, že se pojem žádost o mezinárodní ochranu musí při použití nařízení Dublin III Dánskem vztahovat i na dánské vnitrostátní formy ochrany a azylu.

Mezitímní rozhodnutí korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) o předložení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru Evropské unie

(51) Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) se rozhodl přerušit řízení a podat Soudnímu dvoru na základě článku 267 SFEU žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je nezbytná pro rozhodnutí v řízení zahájeném u korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud).

Předběžná otázka

(52) Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) předkládá Soudnímu dvoru na základě článku 267 SFEU tuto předběžnou otázku:

Musí být čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států vykládán v tom smyslu, že zamítnutí žádosti ve smyslu tohoto ustanovení zahrnuje případ, kdy nebylo prodlouženo dočasné povolení k pobytu, které bylo dotčené osobě předtím vydáno na její žádost v Dánsku a zakládalo se na zranitelnosti, pokud rozhodnutí o neprodloužení nebylo přijato na žádost této osoby, nýbrž příslušným orgánem z úřední povinnosti?

(53) Po obdržení rozhodnutí Soudního dvora o výše uvedené předběžné otázce vydá korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) v této věci konečné rozhodnutí.

[omissis]

PRACOVNÍ DOKUMENT